

Wat is een logopedist?

Een logopedist is een paramedische zorgverlener die gespecialiseerd is het verlenen van zorg bij problemen met stem, spraak, taal, gehoor en slikken.

Wat kan een logopedist voor mensen met MS betekenen?

Multiple sclerose kan van invloed zijn op spraak en communicatie waardoor het bijvoorbeeld moeilijker kan worden om zich te uiten. Ook problemen met kauwen en slikken komen voor. Dit kan hinderlijk zijn en leiden tot gevaarlijke situaties, zoals longontstekingen. De kwaliteit van leven kan door dit soort klachten sterk verminderen. De logopedist is vaak niet in staat om de klachten helemaal weg te nemen, maar kan ze door behandeling en begeleiding wel beperken en/of verlichten.

Het is belangrijk dat de logopedist in een vroeg stadium betrokken raakt. Vaak verergeren klachten in een later stadium en dan wordt het moeilijker om de gevolgen te beperken.

De behandeling van de logopedist bestaat meestal uit voorlichting, instructie en oefeningen. De logopedist richt zich bij MS onder andere op:

- diagnostiek en behandeling van problemen die kunnen optreden met slikken
- diagnostiek en behandeling van problemen die kunnen optreden met spreken
- ademhaling en stemgeving
- diagnostiek en behandeling van problemen in het uitten en begrijpen van taal
- advies en begeleiding bij een communicatiehulpmiddel
- diagnostiek en behandeling van klachten van het gehoor

Bij de therapie hecht de logopedist veel waarde aan de rol van de directe omgeving (partner, familie, et cetera).

Waar vind ik een logopedist?

Logopedisten zijn werkzaam in alle lijnen van de zorg zoals eerstelijns praktijken in de wijk, ziekenhuizen, revalidatiecentra en verpleeghuizen. Gedegen kennis van de ziekte MS en de logopedische gevolgen is van groot belang om iemand en zijn omgeving op een optimale manier te kunnen helpen. In MS gespecialiseerde logopedisten zijn eenvoudig te vinden via de zorgzoeker op www.ms Zorgnederland.nl.

Logopedie in de praktijk

Michiel is 42 jaar en is sinds vier jaar bekend met primair progressieve MS. Zijn voornaamste probleem bestaat uit een verminderde coördinatie bij het bewegen. Hierdoor gaat het lopen minder makkelijk en heeft hij problemen met de fijne handmotoriek.

Michiel werkt fulltime binnen de ICT sector, waarbij hij regelmatig met mensen moet overleggen. Hierbij komt het steeds vaker voor dat klanten of collega's hem niet goed kunnen verstaan, doordat hij regelmatig praat alsof hij een 'glaasje te veel' op heeft. Dit stoort Michiel erg en maakt hem onzeker. Daarnaast merkt hij dat de coördinatie bij het slikken steeds vaker mis gaat, waardoor hij zich makkelijk kan verslikken in een stuk brood. Dit leidt soms tot akelige hoestpartijen.

Na overleg met de MS verpleegkundige heeft Michiel contact opgenomen met een logopedist. Samen zijn ze gaan werken aan zijn manier van spreken en slikken. Door middel van oefeningen leert hij geleidelijk om duidelijker te spreken, en vooral om dit ook vol te houden. Daarnaast leert hij technieken, onder andere door middel van zijn lichaamshouding, waardoor het slikken makkelijker gaat. Ook leert hij hoe hij moet reageren op het moment dat hij zich dreigt te verslikken.

Hierdoor voelt hij zich zekerder, niet alleen op zijn werk maar ook privé.

Mevrouw Pieters is 53 jaar en heeft al lange tijd MS. Als gevolg van haar beperkingen woont zij sinds kort in een verpleeghuis. Bij de opname heeft de specialist ouderengeneeskunde de logopedist in consult gevraagd vanwege beperkingen in de communicatie.

De stem van mevrouw klinkt schor/hees en de articulatie is flink gestoord. Hierdoor verloopt de communicatie met haar omgeving zeer moeizaam. Zij heeft al lange tijd logopedische begeleiding om de stem zo optimaal mogelijk te gebruiken. Ze doet onder meer oefeningen ten behoeve van de articulatie. Hier heeft ze lange tijd baat bij gehad, maar de laatste tijd gaan stem en articulatie steeds verder achteruit.

De logopedist geeft aan dat de oefeningen weinig meerwaarde meer hebben. Afgesproken wordt dat een adviseur voor communicatiehulpmiddelen ingeschakeld wordt. Deze kijkt samen met mevrouw en haar echtgenoot welke hulpmiddelen er zijn, en welke het beste bij haar zouden passen. De ergotherapeut kijkt hierbij mee om te zien of er motorische problemen zijn, die het bedienen van het communicatiehulpmiddel kunnen beïnvloeden. Dit blijkt niet het geval. Mevrouw geeft de voorkeur aan een hulpmiddel waarmee ze kan typen. Ze komt uit op een apparaat waarop ze kan typen wat ze wil zeggen, waarna dit via spraakuitvoer wordt uitgesproken.

Mevrouw Pieters krijgt het apparaat twee weken op proef. In die periode bekijkt ze met haar omgeving of het geschikt is. Na de twee weken blijkt dat de communicatie een stuk beter verloopt. Mevrouw ervaart dit als een grote vooruitgang in de kwaliteit van haar leven.

Deze tekst is mede tot stand gekomen in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie en MS-Expertisecentrum Nieuw-Unicum.

Datum eerste versie: maart 2016

Datum meest recente revisie: oktober 2016